

Dolgoznak a vontatók

A MAHART Tápei hajójavító műhelye az elmúlt hónapokban jól dolgozott: újjaépített két olajszállító és két „száraz” uszályt, valamint egy 25 méteres csőpontot. A télen a Sajó és Juhász Gyula nevű motoros vontatók is új erőre kaptak a műhelyben, s február vége óta már szorgalmasan dolgoznak a Tiszán.

A tápei hajójavító a jól sikerült „hideg szezon” elsősorban a Tiszának köszönheti — a víz csak rövid ideig borította a sályteret. Kedvező az előjelek tavaszra és nyárra is, késés nélkül kezdenek egy 900 tonnás uszály és négy kisebb önjáró uszály javításához.

Rádiósok, lövészek

A szegedi középiskolákban megalakultak a Magyar Honvédelmi Szövetség ifjúsági klubjai. A Tisza-parti Gimnáziumban és Vízügyi Szakiskolában is egy jól működő MHS-szervezet dolgozott. Ennek megszűnése és az MHSZ megalakulása változást hozott. Lővei György, az új klub kinevezett titkára megállapította:

— két klub alakult: rádiós és lövész. A rádiós klub nem újdonság, 1965. óta működik. Felszerelése kb 2—300 ezer forint értékű és jelentős a gyerekek eddigi szerzett rádiós alapismeretei, 22 országgal van igazolt összeköttetésük. A lövész-klub öt kispuskáját kb. 30 gyerek használja, havonta.

A Magyar Honvédelmi Szövetség együttműködik a KISZ-szel. A középiskolák klubmunkájához, a tanulók kiképzéséhez az MHSZ helyi szervei nyújtanak segítséget. Az iskola klubvezetőket ad, a rádiós anyagról az MHSZ gondoskodik. Az igazgató, dr. Török László elmondotta: a két klubba eddig 80 tanuló jelentkezett, s ezt a létszámot a jövőben emelni fogják.

Laczó Katalin

Vöröskereszt az üzembent

A Magyar Vöröskereszt Szeged városi bizottsága idén tovább gazdagítja munkáját. Célul tűzték ki a véradó mozgalom szélesítését, fokozni szeretnék az egészségügyi felvilágosításban a család-gondozás területén és a tisztasági mozgalomban elért eddigi eredményeiket. Körülbelül 150 tanfolyamot rendeznek idén.

Kenéz Antalné, a Vöröskereszt városi bizottságának titkára 1968-as programjokról beszélve két feladatot külön is kiemelt. Szeretné, ha ebben az évben befejeződne a Vöröskereszt alapszervezetek kerületi szervezésének, amely közvetlenül irányítaná, s a kisebb területeken könnyebben összefogná munkájukat. Jelentős lenne

Egy panasz két oldala

Özv. Madarász Boldizsárné (Petőfitelep, Duna utca 25/a szám alatti lakos) panaszlevelében kifogást emelt a Szegedi Építő Ktsz-re, aki a házat tető alá hozta. A ház elkészülte után két évre vette észre olvasónk, hogy a tetőszerkezet gerendái erősen szuvasodnak. Attól kezdve járt és levelezett a kivitelezővel a gerendák kicserélése érdekében. „Amikor bemegyek sürgetni — írja —, mindig újabb határidőt ígérnek a javításra”.

Fősz János, a Szegedi Építő Ktsz elnöke a panaszal kapcsolatban elmondotta, hogy a jótállási időbe eső javítás azért húzódtott el, mert az ősz végén már nem bonthatták meg a tetőt és később sem, hiszen az esős időjárás a kárt csak tetézte volna. Szerencsére a későbbi időjárás kedvezett az építőknek, s akkor azonnal hozzáfogtak özv. Madarászné házának javításához. A kicserélt gerendázatot bevonják hegyikréta-víz-üveges keverésű kompozícióval, hogy a fát megvédjék a gombáktól és tűzbiztossá tegyék.

Bezárt TŰZÉP-telep

Lapu Jenőné (Odessa körút 5.) arról tájékoztatja szerkesztőségünket, hogy Újszegeden az egyetlen TŰZÉP-telep napok óta zárva van, állítólag betegség miatt. Emiatt naponta sokan türelmetlenkednek, amiért nem tudnak tüzelőt beszerezni. „Ilyen esetben miért nem állítanak be helyettesít a telepre?” — kérdezi olvasónk.

A TŰZÉP szegedi központjában nyert értesülés szerint az újszegedi TŰZÉP-telep vezetője egyik napról a másikra betegedett meg influenzában, és került be-

tegalományaiba. A munkából kiesés hirtelensége miatt nem tudtak leltározni, s így nem nyílt mód arra sem, hogy ideiglenesen helyettesítést találjanak. Hasonló helyzet állt elő a Bécsi körúti TŰZÉP-telepen is. A tüzelő szállításánál költségesebb azonban nem nehezített a vásárlókra az újszegedi telep ideiglenes bezárásával. Ez idő alatt a Szegedről szállított tüzelő után is annyi fuvar költséget fizettek, mintha a tüzelőt az újszegedi telepről vásárolták volna.

Kinek a hibájából?

Ötvenegy aláírással küldtek levelet szerkesztőségünknek a Mura utcai lakók. Szóva teszik, hogy közművek lefektetése miatt az árak betemetését csak hevenyészve végezték el az illetékes vállalatok. S emiatt a járdára visszafolyik a víz, különben is a téglá gyalogjárda annyira elavult, hogy azt fel kellene újítani.

Vincze Antal, a III. kerületi tanács vb elnöke elmondotta, hogy a panasszal kapcsolatban a Mura utcai lakók megkeresték levelükkel a III. kerületi tanácsot is. Azt megelőzően a kerületi tanács vezetői is kint jártak a helyszínen és meggyőződtek arról, hogy a közművek lefektetése vállalatok valójában nem végeztek jó munkát, a földet felhántták a

járdára, sőt még az árokba is jutott belőle. Azt is tapasztalták, hogy egyesek felültehetően oldalkocsis motoroképpárral, sőt gépkocsival is ráhajtották a gyalogjárda-ra. A III. kerületi tanács intézkedett, hogy az ilyen renitenskedőket megbírságozzák, mert több utcai kis fát is kitördeltek. Vanyó Béla nyugdíjas lakó vigyáz most, hogy utcájukat tiszteltesen tartás a gépjárművel közlekedők. Az idén már nem nyílik mód arra, hogy a Mura utca gyalogjárdáját felújítsák, korszerűsítsék, ha csak a községfejlesztési alapról nem marad vissza év vége előtt arra elegendő anyagi fedezet. Jövőre azonban a gyalogjárda korszerűsítése a soros munkák között szerepel majd.

A szájhős lebukott

Néhányan a söröspult előtt álltak, a többség az asztaloknál foglalt helyet. Munkából, piacról érkezett emberek. Meg olyanok, akik mindig ráérnek kocsmai beszélgetésekre.

Egy nagy hangon szájál, megteremtett férfira figyeltek legtöbben. Kezében söröspohárral, arról szavalt, milyen jó volt neki a múltban.

— Akkor oda való emberek irányítottak a nekem úri dolgom volt.

— Miért, most milyen dolga van? — kérdezi valaki.

— Melőzök. Gürcölök nap-hosszat, hogy megéljek.

— Hogy legyen elég pénze italtal, mi?

— Duma nincs! Majd megtudod kisapám, ki vagyok én, csak mégegyszer feitegyem a csendőrkalapot.

A pénztárosnő közbeszólt, hagyja abba a hangoskodást, de a körülállók tovább kérdezték. S hamarosan szóba hozta a nagyhangú ember Szalásit, a nyilasokat, akik méltányolták az ő szigorát a munkaszolgálatosok felügyeletében.

Ekkor lépett a helyiségbe két fiatal munkás. Sört kértek. Felfigyeltek a csoportosulásra, s egyesek duruzsoló hangjára, hogy az ilyen hetvenkedőt mőresre kellene tahítani. Hangosan szólni senki nem mert. De mikor a volt csendőr elkezdte énekelni a nyilasnótát, akkor felcsattant a most jött egyik munkás hangja:

— Hagyja abba kérem! És jöjjön velem az utcára.

Akarta, vagy nem, a tömeg kisodorta. Mindenki kíváncsi volt, a nagyszál embert miként regulázza meg a kistermetű. Az a zsebébe nyúlt.

— Nézze. Itt a munkásörigazolványom, ebben a mi-

nőségben felszólítom, igazolja megát, mert ön nyilvános helyen rendszerellenes kijelentéseket tett.

— Ugyan, kisapám. Nekem haverom minden fejese, mit ugrász? Itt a személyazonosságim: lakásom, állandó munkahelyem van.

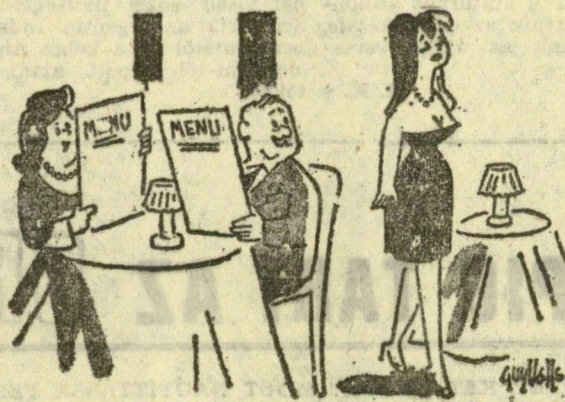
— Rendben, majd ezt tisztázzuk, jöjjön velem a rendőrkapitányságra.

A szájhős erre megugrott, el akart szaladni, de már gyűrűben volt, s a munkásörhöz többen csatlakoztak, míg a kapitányság épületéhez kísérte H. E.-t, akit ott a bejelentések és a tanu-vallomások alapján őrizetbe vettek. Azóta bűnvádi eljárás van ellene folyamatban.

Ocskó István gumigyári munkás — aki egyben önkéntes rendőr is — határozott fellépésével, megfontolt intézkedésével dicsőre méltó munkát végzett. Nem is az első esetben. Tavaly év elején már elismerést kapott hasonló tevékenységéért s e mostani tettéért a szegedi járási és városi rendőrkapitányság vezetője dicsőre méltóan részesítette. Ennek kihirdetésén jelen volt a szegedi munkásör-zászlóaljja valamennyi tagja.

Kondorosi János

Ami nincs az étlapon

Pesti esték

A rovarok életéből — A Prágai Nemzeti Színház vendégjátéka

Kedden este mutatkozott be Budapesten a nagy múltú — 1883 óta fennálló — Prágai Nemzeti Színház, amely a csehszlovák próza, opera és balett legjobb társulatait egyesíti magában. A Budapesti Nemzeti Színház tavalyi kiemelkedő sikerű prágai vendégjátékát (Madač: Az ember tragédiája; Weiss: Marat halála) viszszanozta most a prágai társulat, amely első ízben szerepelt a magyar fővárosban.

A Prágai Nemzeti Színház híven őrizi mind a nemzeti, mind a nagyvilági drámaíróinak klasszikus hagyományait. Ennek jegyében született a budapesti két bemutatott is: kedden este a Capek fivérek: A rovarok életéből című komédiája, szerdán este pedig a mártírhaltalt halt spanyol dráma-költő, Federico Garcia Lorca háromfelvonásos tragédiájának előadása, a Bernarda háza. Mindkét előadás a Nemzeti Színház Hevesi Sándor téri épületében zsűfolt nézőtér előtt zajlott le, és a prágai művészeket hosszsan ünnepelte a bemutatók közönsége, köztük közéletünk, kulturális életünk számos vezetője.

A rovarok életének jelenlegi — zenével és dalokkal gazdagított — változata az 1965 januári prágai bemutató óta jelentős nemzetközi sikersorozatra tekint vissza. A csehszlovák fővárosban már több mint másfélszáz előadást ért meg, de sikeresen játszották a londoni világszínházi fesztiválon is, majd Münchenben, Varsóban, Moszkvában és az NDK fővárosában, Berlinben.

Ez a két részből, valamint elő- és utójátékból álló darab, amely a komédia műfaji megjelölését viseli a színpadon, tulajdonképpen több is, kevesebb is annál. Mondhatnánk, szatirikus parabolának, vagy a jelenlegi feldolgozásban — bármennyire cionásan hangzik a kifejezés — filozófiai revűnek. Gondolatvilága, felfogása jellegzetesen magán viseli a Capek fivérek — Karel és Josef — életszemléletét, de különösen az ismeretebb Karel Capeket, akinek több darabja magyar fordításban is megjelent és magyar színpadon is elérték. (Például Fehér kór, Anya, Makropulos-ügy, Harc a szalamandrakkal.) Valamennyi mélyen humanista gondolkodóra vall, aki főként a háború borzalmaival, a társadalmi ellentmondásoktól, sőt a látszólagos természeti kiszolgáltatottságtól gyötört emberi lét kivezető útjain töpreng és felméri a modern kor emberének belső válságát. Mindezekre azonban még nem a tudatos társadalmi gondolkodó feleletével adja meg a választ, sőt valójában alig is ad választ, csupán megdöbbeneni, felrúzni próbál. Amikor keres is valamiféle megoldást, akkor is inkább utópisztikus érvényrel és az ember, az emberiség jövőjét számos fantasztikus elem között vezet.

Ez a világszemlélet, amelynek kétségtelen gyökere az aggodás és a borzalom felkiáltása az emberiség érdekében, helyenként valamiféle kétségbeesésbe, sőt — mint a most Budapesten bemutatott darabjában is — már-már a nihilizmusba torkollik. Talán nem is érthetően, hiszen Capek tudományosan megalapozott világnézet nélkül, a két világháború közötti felkavart időkben, illetve közvetlenül az első világháború borzalmait után könnyen esett a kilátástalanság, a viszonylagos perspektívatlanság sötétjébe. Ezzel együtt is azonban értékei az a következetes harc és leleplező szándék, amellyel embertársait segíteni igyekezett az eliga-

zodásban, a világ dolgai között; alapvetően humanista, majd később harcossan antisziszta meggyőződéssel.

A most bemutatott, 1921-ben született drámája a rovarok világában tulajdonképpen az emberek világát állítja allegorikus színpadra. A Csavargó, akinek módja nyílik a rovarok, lepkék, tücskök, cincérek, hangyák, tiszavirágok életét belülről megismerni, tulajdonképpen magának az Embernek a vizióját nyújtja az emberiségről. A csak az érzéki szerelemnek élő lepkéknek az érzelmektől megfosztott emberi szerelem képét látatja, majd undorodva fordul el a ganajtúró bogártól, amely galacsinját — a töké szimbólumát — tartja mindennél fontosabbnak. A tücskök és cincérek kíméletlen viszonyában a társadalmi harc riasztó fonákját látatja meg, a hangyák küzdelmében pedig a hódító háborúk hazugságait, majd végül a tiszavirágok életében az emberi lét tragikusnak tűnő rövidségét.

Ezek a mély gondolatok meglepően könnyed keretben, sokszínű színpadi kifejezési formák között kerültek a nézők elé. A pantomim, a dal, a balett, a csipős párbeszéd, sőt a bohózatához közelálló jelenetek egyaránt tarkítják a darabot, és természetesen az előadást Miroslav Macháček eredeti beállítási rendezésében Zdenek Liska kísérőzenéjével, amelyet a csehszlovák rádió tánczenekara ad elő. Maga a színpadi keret is rendkívül látványos: a háttérrel teljes egészében két óriási, méhlép alakú tükröfelület képezi és veri vissza a játéktér színes, sokszor valóban revészzerű kavargását. Mindezek a látványos színpadi elemek nem mondanak ellent a darab filozófikus mondanivalójának, sőt keserű hangvételnek, hanem valójában kitűnő összhangban állnak vele, és a mondanivalónak alárendelt szerepet töltenek be. Eppen ez a rendező, az új színpadra állítás egyik legnagyobb érdeme.

A Csavargó figurájában kiváló színészt volt alkalomunk megismerni: Wladislaw Peseket, akihez hasonló habitusú magyar színészrel mi nem rendelkezünk. A viszonylag sokszereplő darabban a Prágai Nemzeti Színház valóban legjobb művészeit vonultatta fel, akiknek mindegyike még a rövid szerepeket is nagy gondal, érzéssel és jellemző erővel formálta meg, miközben gondolatgazdagon vette át a szerzők és a rendező alapvető társadalmi intencióit.

A Prágai Nemzeti Színháznak ez az előadása emlékezetes esemény maradt a budapesti színházi életnek, sajátos hangvételű, gondolatvilágú, mély emberségű műkorszerű színpadi átköltésével.

LOKOS ZOLTÁN

Ismeretlen Kazinczy-levelek

A nagy magyar nyelvújító, Kazinczy Ferenc 1815-től haláláig vezette a sátorlajuhelyi levéltárat. A levéltári anyag rendezése során most olyan levelekre bukkantak, amelyek Kazinczy tanfelügyelői, táblabírói és levéltárosi korában íródtak. Az eddigi ismeretlen Kazinczy-leveleket az „Irodalmi közlemények” című folyóiratban jelentetik meg.

CSÜTÖRTÖK, 1968. MÁRCIUS 21.

DEL-MAGYARORSZAG 5

Közletek és magánosok részére

bányahomok

szállítását saját fuvarszervezetünkkel rövid határidőre vállaljuk. Rendelések leadhatók a tsz irodájában Gyárláton és a 14-981 telefonszámon.

Komszomol Mgtsz S. 143 997

H. Zs.